

PRILOG

NOVOSTI - elektroničko mjesečno glasilo Društva prijatelja glagoljice iz Zagreba
godište VIII | broj 86 | lipanj 2023. | ISSN 2718-4307

Izvor: mrežne stanice
Hrvatskog školskog muzeja

Poštovani i dragi članovi, suradnici i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

Pomalo opada intenzitet događanja na planu glagoljice i veselimo se odmoru. To ne znači da nećemo pratiti što se zbiva, a skupi li se dovoljno zanimljivosti, nije isključeno niti neko ljetno izdanje *Novosti*. Svi Vaši prilozi su dobrodošli!

Zanimljivosti iz svijeta glagoljice

U redovnom terminu mjesečnih tribina DPG-a u prostoru Nadbiskupijskog pastoralnog instituta, dana 19. travnja naša gošća je bila izv. prof. dr. sc. Tanja Kuštović s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Upoznala nas je s dvojicom istaknutih istraživača hrvatskoga glagoljaštva: Rudolfom Strohalom i Josipom Vončinom.

Mjesec dana kasnije, 10. svibnja poslušali smo izlaganje našeg dopredsjednika, g. Josipa Justinića s temom *Darovnica slavnog Dragoslava*. Izvorni dokument je napisan 1. jenara 1100. godine po Julijanskom kalendaru. Original nije pronađen, a postoji tek treći prijepis, iz 1724. godine. Napisao ga je notar Petar Petriš, kurzivnom glagoljicom, lokalnim (vrbničkim) jezikom osamnaestog stoljeća. Uvezan je u Staru knjigu dobrinjskog klera.

Zbor *Baščina* Društva prijatelja glagoljice održao je dva nastupa na svetim misama:

- u čast sv. Florijana, zaštitnika vatrogasaca, u četvrtak, 4. svibnja u Kapeli Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj, Ksaverska cesta 12 u Zagrebu
- u redovnom terminu prve nedjelje u mjesecu, dana 7. svibnja u crkvi sv. Franje Ksaverskog, Jandrićeva 21 u Zagrebu

Namučili smo se pokušavajući diljem Hrvatske i po raznim aktivnostima uhvatiti našu članicu, svestranu likovnu umjetnicu, gđu. Vericu Kovač. Početkom ožujka u Gradskoj knjižnici Marka Marulića u Splitu održala je tečaj glagoljice za učenike 4. razreda OŠ Lučac. Đaci su pisali slova koristeći gušće pero. Prije toga djeca su upoznala glagoljicu na *sladi način*: uživajući u medenjacima u obliku glagoljskih slova.

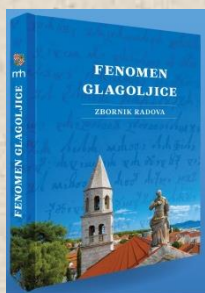
Petražujući FB središnje splitske knjižnice u potrazi za našom gđom. Vericom, slučajno smo otkrili još jednu zanimljivost vezanu uz glagoljicu: u subotu 11. ožujka članovi čitateljskog kluba *Marulićevi čarozezi* izrađivali su slova glagoljice, koja su potom ispisivali u Knjižnici na jednom od 3D printera.

U ponedjeljak, 17. travnja u 16 sati na zagrebačkom Fakultetu elektrotehnike i računarstva otvorena je izložba 20 poučnih panoa i nekoliko pretisaka starih misala iz biblioteke DPG-a. Izložba pod nazivom *Glagoljica u gostima na FER-u* postavljena u povodu 30. obljetnice postojanja DPG-a, za čijim je osnutkom ideja nastala upravo na FER-u, mogla se razgledati do 28. travnja, a pobudila je veliko zanimanje studenata i profesora.

Dana 27. travnja 2023. u Zavodu za povijesne znanosti HAZU u Zadru održan je znanstveni kolokvij povodom pedesete godišnjice smrti don Vladislava Cvitanovića pod nazivom *Glagoljaš don Vladislav Cvitanović (1894. – 1973.) – povodom pola stoljeća smrti* u organizaciji HAZU, Zavoda za povijesne znanosti u Zadru te suorganizaciji Centra za istraživanje glagoljaštva, Sveučilišta u Zadru, Zadarske Nadbiskupije i Udruge glagoljaša Zadar.

Na kolokviju je predstavljen život i rad don Vladislava Cvitanovića u dvanaest predavanja koja su obuhvatila različita područja njegova djelovanja s naglaskom na njegov doprinos očuvanju i obradi hrvatskoglagoljskih spomenika, koji je bio usko vezan uz njegovu dugogodišnju suradnju s HAZU, a posebno s tadašnjim Institutom za povijesne znanosti HAZU u Zadru.

Matica hrvatske iz Zadra darovala je knjižnici DPG-a opsežnu i lijepo opremljenu knjigu *Fenomen glagoljice / Zbornik radova*. Radi se o referatima s izvrsno organiziranog međunarodnog znanstvenog skupa održanog u svibnju 2017. u Biogradu na Moru i u Zadru (više detalja na: <http://www.croatia.org/crown/articles/10983/1/>). Ovaj zbornik svečano je predstavljen 21. travnja u Biogradu n/M i time je na najljepši način obilježena i ovogodišnja Noć knjige. Među autorima 28 članaka njih više od 20 održalo je predavanja na redovitim mjesečnim tribinama DPG-a.

Staroslavenski institut je početkom travnja na svojim mrežnim stranicama postavio repozitorij glagoljaškog pjevanja (<https://stin.hr/repozitorij-glagoljaskoga-pjevanja/>) i time omogućio svekolikoj javnosti upoznavanje s ovom jedinstvenom hrvatskom kulturnom pojavom koja je iznikla iz glagoljaškog bogoslužja i nalazi se na listi zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara Republike Hrvatske (reg. broj Z-3620).

Na znanstvenom skupu *50. Dani hvarskoga kazališta* u vremenu od 16. do 20. svibnja u Hvaru su se okupili ugledni teatrolozi, kazališni stručnjaci i umjetnici koji su predstavili 50 znanstvenih izlaganja. Znanstvenik sa Staroslavenskog instituta, g. Igor Medić, održao je predavanje pod naslovom *Nove perspektive iz srednjega vijeka – izvedbena obilježja hrvatskoglagoljčnih tekstova* kojim je predstavio dosadašnja istraživanja hrvatskih srednjovjekovnih dramskih tekstova, ponajprije pašionskih prikazanja, s posebnim naglaskom na glagoljaškome udjelu u korpusu hrvatske srednjovjekovne drame i na novijim pristupima analizi izvedbenih obilježja u raznovrsnim neliturgijskim i liturgijskim tekstovima.

Istovremeno se u Budimpešti na Sveučilištu Eötvös Loránd održavala *10. Međunarodna konferencija za mlade slaviste*. Za studente sveučilišnih studija i doktorande to je bila lijepa prilika da predstave svoja istraživanja iz područja slavistike, lingvistike, književnih i kulturoloških znanosti te povijesti. Na skupu je sudjelovala i mlada slavistica, preciznije paleokroatistica sa Staroslavenskoga instituta, asistentica Dajana Čosić s izlaganjem o uporabi futura drugoga u glagoljskim beramskim misalima i brevijarima.

Društvo Krčana i prijatelja otoka Krka organiziralo je u zadnje vrijeme u prostoru Matice hrvatske dva zanimljiva predavanja s nama dobro poznatim gostima-predavačima:

- dana 17. travnja prof. dr. sc. Sanja Zubčić s riječkog Filozofskog fakulteta održala je predavanje o jezičnoj raznolikosti otoka Krka. Rijetko se na tako malom geografskom prostoru susreće toliko međusobno različitih mjesnih govora kao na otoku Krku, i upravo to predstavlja njegovu jezičnu posebnost.
- dana 12. svibnja naš član g. Damir Krenenić je poveo nazočne slikom i rječju u *Povijesnu šetnju Svetim Dunatom*. Crkvice Svetoga Dunata kod Kornića na otoku Krku slabo je poznata izvan krugova stručnjaka. Podaci su raspršeni i nedostupni. Prikupljanje podataka i predavanja o crkvi poticaj su za jaču brigu Kornićara i mogući početak obnove (a možda i spašavanja) ovog vrijednog spomenika.

Na izvanrednoj izornoj skupštini *Društva hrvatskih književnika* (DHK) održanoj dana 20. svibnja 2023., dr. sc. Hrvojka Mihanović Salopek postala je novom predsjednicom navedene udruge. Od srca joj čestitamo na izboru! Gđa. Mihanović Salopek već je u šest navrata bila gošća tribine DPG-a u Dvorani Vijenac. Objavila je 13 filmova iz serije *Digitalno snimanje hrvatske mariološke baštine*, od kojih se neki dotiču i hrvatske glagoljaške kulture (za više detalja pogledajte na poveznici: <http://www.croatia.org/crown/articles/11342/1/>). Njezin suprug, maestro Miroslav Salopek, vodi mješoviti pjevački zbor *Baščina* našega Društva.

Za učenike zagrebačke OŠ Kajzerica povodom Dana škole održana je radionica koju je vodila naša članica Stanka Svetličić, na kojoj su đaci za članove obitelji i prijatelje izrađivali glagoljske magnetiće na kamenu, drvu i gumi.

Najava sljedećih događanja

Dana 1. lipnja u podne u velikoj dvorani MH bit će predstavljena knjiga Marijana Bradanovića: Branko Fučić, povjesničar umjetnosti i konzervator. Pozdravnu riječ uputit će prof. Dino Milinović i prof. Tomislav Galović, a o knjizi će govoriti Marko Špikić, Franko Čorić, Berislav Valušek i autor.

Zbor Baščina održat će posljednji nastup na svetoj misi prije ljetne pauze u nedjelju, 4. lipnja u 18 sati, u crkvi sv. Franje Ksaverskog, Jandrićeva 21 u Zagrebu. Zbor će izvesti dijelove Dobrinjske mise. Iste večeri od 19.30 sati u crkvi će biti održan Koncert sakralne glazbe na koji ste također svi pozvani.

Posljednja tribina u ovoj školskoj godini, prije ljetnog odmora, donosi malo odstupanje od plana. Gost nam je trebao biti g. Hari Vidović, profesor likovne kulture, freskoslikar i turistički vodič na području grada Buzeta. Nažalost spriječen je doći, ali će ga zamijeniti prof. Žubrinić s predavanjem pod nazivom *Pokušaj nastavka "Glagoljskih natpisa" Branka Fučića*.

Naš član g. Tomislav Beronić, još jedan neumorni slobodni istraživač, autor igre *Glagomatika* i publicist, bacio je marketinški zanimljivu udicu. Dok se u pripremi za tisak nalazi njegova nova knjiga *Misal kneza Anža Frankopana*, koja bi trebala biti objavljena koncem ljeta, g. Beronić jednom tjedno na svojoj FB stranici objavljuje po jedno poglavlje iz te knjige. Oni koji prate ove objave, već su se *navukli* na knjigu, a ostali se trebaju još malo strpiti jer ćemo na vrijeme javiti kada knjiga bude dostupna za kupnju. I još jedna napomena: knjiga je pisana isključivo glagoljicom tako da stignete ponoviti slova kako bi čitanje išlo glatko.

U međuvremenu je g. Beronić održao niz predavanja o Frankopanima i njihovim dvorcima, a također je dana 19. svibnja, odjeven poput frankopanskog pisara, održao tečaj glagoljice u Starom gradu Dubovcu.

Tužna vijest

Nakon duge i teške bolesti, a svejedno iznenada i prerano, napustila nas je naša rizničarka, gđa. Mirjana Paripović. Počivala u miru!

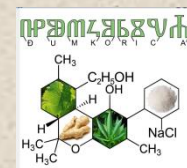
Glagoljica gdje je (ne) očekujemo

Istarski grad Poreč već godinama promiče zdrave životne izbore, odgovorno ponašanje i aktivan odnos svakog pojedinca prema prevenciji bolesti. Grupa Porečanki prošle godine je vježbala u ovakvim majicama na kojima je latinicom i glagoljicom otisnuto *Naš izbor je zdrav život*. Hvala našoj gđi. Narcisi Potežica na ovoj lijepoj vijesti.

Zgodnu fotografiju grba Hajduka s glagoljicom ispisnim nazivom mjesta – Imotski – poslala nam je naša članica Nina Mulc.

Svestrani i zanimljivi riječki inovator, g. Zlatko Šakić osvojio je treće mjesto na sajmu Agro Arca 2023. koji je sredinom svibnja održan u Prelogu u Međimurskoj županiji. G. Šakić je ovu medalju osvojio u sasvim novom području svoga djelovanja – dobitnica bronce je njegova rakija "Đumkorica". Da ništa nije prepušteno slučaju pokazuje i staklena boca s glagoljicom ugraviranim nazivom rakije, ali i kemijsko-likovni prikaz sastojaka *dobitne tekućine*.

Marijana Petir, saborska zastupnica koja je već ranije potvrdila da je ljubiteljica glagoljice, dokazala je to i dolaskom na sjednicu u crnoj haljini ukrašenoj motivima iz Vrbničkih misala.

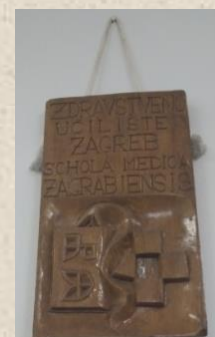
Gospođa Maia Estivill i njen suprug Manelom Oronich iz Barcelone ponosno drže časopis *Baščina* br. 23, u kojem je glagoljicom objavljena katalonska narodna priča - Legenda o sv. Jurju, u prijevodu gđe. Maie na hrvatski jezik (a na molbu uredništva časopisa). Fotografija je snimljena tijekom njihovog nedavnog posjeta Zagrebu. Malo je poznato da je profesor Vladimir Čepulić, prvi predsjednik DPG-a, koncem 1990.-ih utemeljio udrugu *Hrvatski prijatelji katalonske kulture* (*Amics croats de la cultura catalana*).

Dr. sc. Tetyana Fuderer, profesorica na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na studijskoj grupi za ukrajinistiku, poslala je za posljednji broj časopisa *Baščina* lijepu ukrajinsku bajku "Ljenica" u hrvatskom prijevodu koji je priredio njezin student Bruno Robert Kirinić. Na fotografiji prof. Fuderer drži *Baščinu*, u društvu s prof. Žubrićem prigodom susreta u ožujku ove godine na FER-u.

Roditelji učenika 5.e razreda OŠ Strožanac kod Splita dogovorili su se da ovih dana neće dovesti djecu u školu. Prosvjed se tiče odluke Školskog odbora da se njihovoj razrednici da izvanredni otkaz. Ne ulazimo u razloge, nego samo primjećujemo da se na protestnom plakatu našla i glagoljicom ispisana poruka: *Zrinka je naša!*

Autorica ovih redaka provela je desetak dana na rehabilitaciji u Krapinskim toplicama. Između raznih tretmana za bolna i ukočena križa, tijekom ranojutarnje fizikalne gimnastike bilo je teško povjerovati vlastitim očima da i u velikoj dvorani za vježbanje na petom katu ima glagoljice. Zdravstveno učilište iz Zagreba jednom je prigodom darovalo Specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice ovu ukrasnu ploču na kojoj se nalaze glagoljska slova ZU. Vježbanje je odmah postalo lakše i ugodnije – tvrdnja koja iz prve ruke ide u prilog tezi o ljekovitom djelovanju glagoljice!

Ponovno upućujemo poziv redovnim članovima iz Zagreba da dođu preuzeti svoje zahvalnice za članstvo koje su bile pripremljene već na skupštini, u očekivanju dolaska članova. Prije tribine bit će moguće preuzeti novi broj časopisa *Baščina*, temeljem najave putem maila tajnici DPG-a onih koji će stvarno doći po časopis. Također molimo članove da plate godišnju članarinu.

Neka Vas prate mir i dobro!